

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 791/2018
17.10.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Зорицом Стојковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Ђорђа Константиновића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Јагодини К бр. 412/17 од 15.12.2017. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр. 250/18 од 19.03.2018. године, у седници већа одржаној дана 17.10.2018. године, већином гласова је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Ђорђа Константиновића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Јагодини К бр. 412/17 од 15.12.2017. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр. 250/18 од 19.03.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини К бр. 412/17 од 15.12.2017. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци. Истом пресудом окривљеном је изречена мера безбедности забрана управљања моторним возилом „Б“ категорије у трајању од осам месеци, а у смислу члана 86. став 4. КЗ одлучено је да се окривљеном време проведено у затвору не урачунава у време трајања изречене мере безбедности.

Истом пресудом окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка о чијој је висини одлучено да суд донесе посебно решење. Оштећени је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр. 250/18 од 19.03.2018. године, делимично је уважена жалба браниоца окривљеног АА, а првостепена пресуда преиначена само у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Крагујевцу окривљеног због кривичног дела из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од једне године у коју му је урачунато и време проведено у притвору од 29.10.2016. године до 04.11.2016. године, док је жалба браниоца окривљеног у преосталом делу и жалба Основног јавног тужиоца у Јагодини, одбијене као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу, потврђена.

Против правноснажних пресуда Основног суда у Јагодини К бр. 412/17 од 15.12.2017. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр. 250/18 од 19.03.2018. године, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Ђорђе Константиновић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, с'предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев, укине обе нижестепене пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или пак да исте преиначи тако што ће према окривљеном одбити оптужбу или пак да истог ослободи од оптужбе. Бранилац окривљеног такође предлаже да Врховни касациони суд извршење правноснажних пресуда одложи до доношења одлуке о захтеву.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у смислу члана 488. став 1. ЗКП доставио Републичком јавном тужиоцу, Врховни касациони суд је одржао седницу већа без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног сходно одредби члана 488. став 2. ЗКП, налазећи да њихово присуство седници већа није од значаја за доношење одлуке, на којој је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев поднет, па је по оцени навода и предлога у поднетом захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Ђорђа Константиновића, је неоснован.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости као разлог подношења захтева указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, наводима да се у конкретном случају ради о правноснажно пресуђеној ствари. Наиме, окривљени је према наводима захтева правноснажном пресудом Прекршајног суда у Јагодини ЗПр. 5488/16 од 23.11.2016. године оглашен одговорним за исто дело за које је оглашен и пресудом Основног суда у Јагодини К бр. 412/17 од 15.12.2017. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр. 250/18 од 19.03.2018. године. По ставу браниоца окривљеног, чињенични опис прекршаја односи се на истог окривљеног и исти животни догађај, исто време и исто место са истоветном радњом окривљеног и истоветном последицом, а чињеница да је прекршајни суд изреком своје пресуде проширио чињенични опис прекршаја и истом обухватио све елементе бића

кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, управо потврђује чињеницу да се ради о правноснажно пресуђеној ствари - *ne bis in idem*.

Истакнуте наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни касациони суд, оцењује неоснованим а из следећих разлога:

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају, истина, ради се о истом времену и месту догађаја у коме је учествовао окривљени и истом пасивном субјекту, али се чињенични опис из пресуде Прекршајног суда у Јагодини ЗПр. бр. 5488/16 од 23.11.2016. године и чињенични опис из пресуде Основног суда у Јагодини К бр. 412/17 од 15.12.2017. године, разликују по питању чињеничног садржаја као и противправности радњи извршења кривичног дела и прекршаја.

Окривљени је пресудом Прекршајног суда оглашен одговорним за управљање теретним моторним возилом код кога је постојала техничка неисправност уређаја за управљање (зazor у рукавцу точка, у предњој левој јабучици) и уређаја за заустављање (недовољна сила кочења паркирне кочнице), што чини прекршај кажњив према одредби члана 332. став 1. тачка 91. у вези члана 246. став 1. Закона о безбедности саобраћаја на путевима. Предметном кривичном пресудом окривљени је оглашен кривим за управљање возилом брзином већом од дозвољене која је ограничена постављеним саобраћајним знаком и додатно ограничена према месту - зони школе где се саобраћајна незгода догодила, што чини поступање супротно одредби чл. 42. и 43. и члана 163. став 2. истог закона. С тога се, имајући у виду различите противправне радње извршења окривљеног, закључује да у конкретном случају не може говорити о примени начела „*ne bis in idem*“ а самим тим ни о битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

У конкретном случају, по оцени Врховног касационог суда, не постоји идентитет казних дела (*idem*) будући да су битно различити чињенични описи дела због којих је окривљени оглашен одговорним у прекршајном поступку, односно кривим у кривичном поступку и то у погледу радњи извршења које су у узрочно-последичној вези са настанком саобраћајне незгоде у којој је наступила смрт једног лица односно чињенице које су обухваћене изреком прекршајне пресуде нису идентичне оним чињеницама које представљају битне елементе предметног кривичног дела, па из тих разлога и нису испуњена сва три критеријума опште позната као „Мерила Енгел“ Европског суда за људска права, да би се могло говорити о двострукости поступка, како је и наведено у разлозима другостепене пресуде на странама 3 и 4 образложења које као правилне прихвата и Врховни касациони суд и на њих упућује.

Сама чињеница да је изреком прекршајне пресуде делимично обухваћен чињенични супстрат кривичног дела односно последица кривичног дела (смрт

пешака ББ), код чињенице да су различите чињенице утврђене изрекама наведених пресуда, не указује на постојање битно истих чињеница у оба поступка, које активирају забрану двоструке кажњивости, а како је то правилно закључио и другостепени суд. Непрописно понашање окривљеног у јавном саобраћају које је довело до смрти пешакиње као крајњег исхода саобраћајне незгоде огледа се у прекорачењу брзине, што је предмет кривичног поступка окончаног пресудом којом је окривљени оглашен кривим. Противправне радње описане у изреци кривичне пресуде не стоје у узрочно-последичној вези са техничком неисправношћу возила. Управљање возилом које није технички исправно јесте прекршај за који је окривљени оглашен одговорним у прекршајном поступку, али тај прекршај није довео до последице у виду смрти пешакиње, већ је до последице довела друга противправна радња - прекорачење брзине, која је описана у изреци првостепене кривичне пресуде. Према томе, поред различитих описа радње извршења кривичног дела недостаје и фактички узрочно-последични однос који је различит у наведеним пресудама, те се и због тога не може говорити о испуњености услова идентичног чињеничног стања као једног од критеријума за оцену о приговору „*ne bis in idem*“.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд налази да се не ради о правноснажно пресуђеној ствари, односно о повреди начела „*ne bis in idem*“ због чега је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у том делу одбио као неоснован, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП.

Надаље, бранилац окривљеног као разлог подношења захтева означава и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП а по питању да ли је дело за које се окривљени гони кривично дело. Према наводима захтева у оптужном акту надлежног јавног тужиоца, као и у изреци правноснажне пресуде, није описана кривица окривљеног као општи субјективни елеменат кривичног дела.

И ове наводе захтева за заштиту законитости Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Радња извршења кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. КЗ и то основног облика (став 1) састоји се у непридржавању саобраћајних прописа, тј. то је свака она радња учесника у саобраћају на путевима која је супротна саобраћајним прописима. Према члану 297. КЗ облик кривице постоји код основног облика, с`обзиром на врсту и тежину наступеле последице, предвиђена су четири облика тешких дела против безбедности јавног саобраћаја међу којима је и став 4. члана 297. КЗ (ако је основно дело извршено из нехата, а тежа последица се састоји у наступању смрти једног или више лица).

Према изреци правноснажне пресуде окривљени је предметно кривично дело извршио у урачунљивом стању, био је способан да схвати значја дела и да управља својим поступцима, урачунљивост окривљеног није доведена у питање током поступка, при чему је утврђено да је предметно кривично дело извршио са

свесним нехатом, био је свестан да описаним начином управљања возилом може изазвати опасност за живот и тело других учесника у саобраћају, али је олако држао да до тога и теже последице неће доћи, или да ће их избећи, а која тежа последица се огледа у повређивању, а након тога и смрти оштећене ББ, при чему је био свестан дела и његове забрањености.

Према томе, како је окривљени предметно кривично дело извршио у урачунљивом стању, способан да схвати значај дела и да управља својим поступцима, свестан забрањености свог дела, то Врховни касациони суд наводе захтева за заштиту законитости којима се указује да изрека првостепене пресуде не садржи субјективни елеменат предметног кривичног дела, односно кривицу окривљеног, оцењује неоснованим, а на основу члана 491. став 1. ЗКП.

С тога Врховни касациони суд налази да побијаном правноснажним пресудама нису учињене битне повреде из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439. став 1. ЗКП, због чега је захтев за заштиту законитости одбио као неоснован, а на основу члана 491. став 1. ЗКП.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,
Зорица Стојковић, с.р.

За Председника већа-судија,
Веско Крстајић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић